NORAKSTS
Lieta Nr.A42984309
Lietvedības Nr.A4395-10/12

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2010.gada 29.novembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis Dz.Melbārdis,

piedaloties pieteicējiem *A.B., V.B., P.B.,*
atbildētāja, Rīgas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes – Rīgas Domes Mājokļu un vides departamenta pilnvarotajai pārstāvei *E.L.,*

2010.gada 27.oktobrī atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *A.B., V.B.* un *P.B.* pieteikuma par Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta 2009.gada 30.oktobra lēmuma Nr.DK-09-20474 ap atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2009.gada 11.novembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *A.B., V.B.* un *P.B.* (turpmāk arī – Pieteicēji) pieteikums par Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta (turpmāk arī – Atbildētājs) 2009.gada 30.oktobra lēmuma Nr.DK-09-20474 ap (turpmāk arī – Lēmums) atcelšanu.

Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2009.gada 17.novembra lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta Nr.A42984309.

[2] No lietas materiāliem izriet, ka ar Rīgas domes Komunālā departamenta Dzīvokļu pārvaldes komisijas personu reģistrācijai palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanā un izslēgšanai no palīdzības reģistra (turpmāk – Komisija) 2009.gada 22.aprīļa lēmumu (protokols Nr.14, 6.1.11.punkts) *A.B.* ar sievu *V.B.*, dēlu *P.B.* un meitu *J.B.* tika izslēgti no 12.reģistra, pamatojoties uz likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" (turpmāk arī – Likums) 10.panta pirmās daļas 2.punktu. Likuma 10.panta pirmās daļas 2.punktā ir noteikts, ka persona tiek izslēgta no palīdzības reģistra, ja zuduši apstākļi, kuri bijuši par pamatojumu šīs personas iekļaušanai palīdzības reģistrā.

Izskatot Pieteicēju apstrīdēšanas iesniegumu, ar Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Lēmumu Komisijas lēmums atstāts negrozīts.

[3] Pārsūdzētais Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem:

[3.1] *A.B.*, sieva *V.B.*, dēls *P.B.*, meita *J.B.*, māte *G.K.*, brālis *A.K.*, brāļa meita *V.K.* lieto *G.K.* īpašumā esošu divistabu 32,06 kv.m. dzīvokli ar ērtībām pašvaldības mājā */adrese/*.

A.B. 4 cilvēku ģimene (viņš, sieva, dēls no 1996.gada 29.novembra un meita no 2004.gada 8.janvāra) reģistrēta palīdzības saņemšanai 12. reģistrā, pamatojoties uz Ministru kabineta 1993.gada 23.novembra noteikumu Nr.17 „Par kārtību, kādā reģistrējamas personas (ģimenes) dzīvokļa jautājumu risināšanai paredzētās valsts un pašvaldību palīdzības saņemšanai" (turpmāk – Noteikumi) 8.2.punktu.

G.K., pamatojoties uz 2001.gada 15.maija pirkuma līgumu, ir nostiprinātas īpašuma tiesības uz dzīvokli */adrese/* (Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr*./nodalījuma numurs/*, kadastra Nr*./kadastra numurs/*).

[3.2] Saskaņā ar likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 13.panta pirmo daļu, ikvienu dzīvokli, par kura lietošanu noslēgts dzīvojamās telpas īres līgums, piedāvā privatizēt šā dzīvokļa īrniekam un viņa ģimenes locekļiem, savukārt, saskaņā ar minētā likuma

13.panta otrās daļas 1.punktu, dzīvokļa īrnieks un viņa ģimenes locekļi noslēdz notariāli vai privatizācijas komisijas apliecinātu vienošanos par to, kurš vai kuri no viņiem privatizēs dzīvokli. Ja dzīvokļa īrnieks un viņa ģimenes locekļi vēlas privatizēt dzīvokli kā kopīpašumu, minētajā vienošanās aktā jāparedz turpmākā dzīvojamo telpu lietošanas kārtība.

Dzīvokļa īrniekam, privatizējot dzīvokli, pārējiem ģimenes locekļiem nezūd dzīvokļa lietošanas tiesības.

[3.3] Piemērojot judikatūru, Administratīvās apgabaltiesas 2008.gada 25.novembrī atklātā sēdē izskatīto administratīvo lietu Nr.A42465706, AA43-1288-08/17, kas bija ierosināta pēc pieteikuma par Rīgas domes Komunālā departamenta lēmuma atcelšanu, sakarā ar Rīgas domes Komunālā departamenta apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas spriedumu, Administratīvajā apgabaltiesā nospriests noraidīt pieteikumu par Rīgas domes Komunālā departamenta lēmuma atcelšanu, motivējot ar to, ka likuma „Par valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā", kurš bija spēkā laikā, kad pieteicēju minētajā lietā reģistrēja pašvaldības palīdzības saņemšanai, 1.pants noteica, ka personas ir tiesīgas saņemt valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā neatkarīgi no tā, kā īpašumā ir māja vai dzīvoklis, kurā minētā persona dzīvo. Tomēr tiesas ieskatā Noteikumu 8.2.punktā paredzētais palīdzības veids, nevar tikt attiecināts uz gadījumiem, kad persona pati atteikusies no tiesībām privatizēt dzīvokli par labu citai personai un pēc tam no šīs personas īrē dzīvojamo telpu. Administratīvā apgabaltiesa ir secinājusi, ka pašvaldība pamatoti atzinusi, ka zudis pamats, uz kuru pieteicējs reģistrēts palīdzības saņemšanai.

Tā kā *A.B.* un *V.B.* no 2000.gada 5.jūnija ir atteikušies no dzīvokļa */adrese/*, privatizācijas tiesībām, *A.B.* 4 cilvēku ģimene vairs neīrē dzīvojamo telpu, bet lieto *G.K.* īpašumā esošu dzīvokli */adrese/*, kas koroborēts zemesgrāmatā 2003.gada 5.decembrī, kā arī Pieteicēju iesniegumā minētie argumenti nevar būt par pamatu reģistrācijas palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai vispārējā kārtībā saglabāšanai, līdz ar to ir zuduši apstākļi, kas bija par pamatojumu ģimenes reģistrācijai palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai.

[4] Nepiekrītot Atbildētāja pieņemtajam Lēmumam, Pieteicēji to pārsūdzēja, iesniedzot pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikumu Pieteicēji pamato ar turpmāk minētiem argumentiem:

[4.1] 2001.gada 15.maijā *G.K.* kļuva par dzīvokļa īpašnieci plānotās privatizācijas rezultātā (bet ne pārdošanas – pirkšanas ceļā no trešajām personām). Izmainījās tikai dzīvokļa statuss un līdz šīm nav zuduši apstākļi, kuri bijuši par pamatojumu Pieteicēju ģimenes iekļaušanai palīdzības reģistrā un līdz šim laikam Pieteicēju sadzīves un ģimenes apstākļi nav mainījušies.

[4.2] Atbildētājs pieņēma Lēmumu par Pieteicēju ģimenes izslēgšanu no palīdzības reģistra pamatojoties uz judikatūras principu, konkrēti, 2008.gada 22.aprīļa Administratīvās apgabaltiesas spriedumu lietā Nr.A42465706 (AA43-1288-08/17).

Pieteicēji uzskata, ka minētais spriedums nevar būt par pamatu Pieteicēju ģimenes izslēgšanai no 12.reģistra, jo atšķiras arī konkrētās lietas faktiskie apstākļi.

[4.3] Papildus tiek norādīts, ka Atbildētājs jau 2008.gada 2.janvārī pieņēma lēmumu Nr.DK-08-16-ap par Pieteicēju ģimenes izslēgšanu no palīdzības reģistra, pamatojoties uz likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 10.panta pirmās daļas 2.punktu un Rīgas domes saistošo noteikumu Nr.6 „Personu, kurām nepieciešama palīdzība dzīvokļa jautājumu risināšanā, reģistrācijas un palīdzības sniegšanas kārtība" 3.12.3 apakšpunktu. Minētais lēmums tika pārsūdzēts Administratīvajā rajona tiesā, kura nosprieda atcelt Atbildētāja lēmumu par Pieteicēju ģimenes izslēgšanu no palīdzības reģistra. Spriedums netika pārsūdzēts un ir stājies likumīgā spēkā

[5] 2009.gada 28.decembra paskaidrojumā Atbildētājs uztur Lēmumā minētos argumentus.

[6] Tiesas sēdē Pieteicēji uzturēja pieteikumu, pamatojoties uz pieteikumā ietvertajiem apsvērumiem.

Atbildētāja pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumos tiesai ietvertajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, noklausoties procesa dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[8] Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 103.pantā noteikts tiesas pienākums, izskatot administratīvo lietu, pārbaudīt iestādes izdota administratīvā akta tiesiskumu un lietderības apsvērumus iestādes rīcības brīvības ietvaros. Administratīvā akta tiesiskums tiek vērtēts, pārbaudot, vai iestāde, to izdodot, rīkojusies saskaņā ar materiālajām un procesuālajām normām. Lietderības apsvērumi tiek vērtēti, pārbaudot, vai administratīvais akts izdots pamatoti un vai tas pārlieku neierobežo personas intereses, samērojot tās ar sabiedrības interešu aizsardzību.

[9] Lietā konstatēti turpmāk minētie faktiskie apstākļi:

[9.1] *A.B.* 4 cilvēku ģimene (viņš, sieva, dēls no 1996.gada 29.novembra un meita no 2004.gada 8.janvāra) reģistrēta palīdzības saņemšanai 12. reģistrā, pamatojoties uz Noteikumi 8.2.punktu.

[9.2] Lietā nav strīda, ka *G.K.* 2001.gada 15.maijā privatizējusi dzīvokli */adrese/*, savukārt *A.B.* ģimenes locekļi ar *G.K.* ir noslēguši vienošanos par privatizācijas tiesību nodošanu *G.K.* Pamatojoties uz noslēgto pirkuma līgumu *G.K.* 2003.gada 5.decembrī ir nostiprinātas īpašuma tiesības uz dzīvokli */adrese/* (Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr*./nodalījuma numurs/*, kadastra Nr*./kadastra numurs/*).

[9.3] Tiesa, izvērtējot pieteicēju norādīto, konstatē, ka jau 2007.gada 30. oktobrī Rīgas domes Komunālā departamenta Dzīvokļu pārvaldes komisijas personu reģistrācijai pašvaldības palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanā un izslēgšanai no palīdzības reģistra ar sēdes protokolu Nr.41 nolēma izslēgt pieteicējus no 12.reģistra, pamatojoties uz likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 10. panta pirmās daļas 2.punktu un Rīgas domes 2005. gada 12. jūlija saistošo noteikumu Nr.6 „Personu, kurām nepieciešama palīdzība dzīvokļa jautājumu risināšanā, reģistrācijas un palīdzības sniegšanas kārtība" 3.12.3.apakšpunktu. Tālāk, izskatot pieteicēju apstrīdēšanas iesniegumu, Rīgas domes Komunālais departaments pieņēma 2008. gada 2. janvāra lēmumu Nr.DK-08-16-ap, ar kuru nolēma Rīgas domes Komunālā departamenta Dzīvokļu pārvaldes komisijas personu reģistrācijai pašvaldības palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanā un izslēgšanai no palīdzības reģistra 2007.gada 30. oktobra sēdes protokolu Nr.41 atstāt negrozītu. Pieteicēji minēto lēmumu pārsūdzēja Administratīvajā rajona tiesā.

Administratīvajā rajona tiesa ar 2008. gada 9. septembra spriedumu lietā Nr.A42484008 A4840-08/18 atzina pieteicēju izslēgšanu no 12.reģistra par prettiesisku un uzdeva Rīgas domei atjaunot pieteicējus 12.reģistrā. Minētais spriedums nav ticis pārsūdzēts un ir stājies likumīgā spēkā.

[9.4] No Rīgas domes Komunālā departamenta Dzīvokļu pārvaldes personu reģistrācijas un vispārējās kārtības reģistra nodaļas 2009. gada 26. janvāra vēstules Nr.DK-09-1697-ap pieteicējiem secināms, ka Administratīvajā rajona tiesas 2008. gada 9. septembra spriedumu lietā Nr.A42484008 A4840-08/18 ir izpildīts un pieteicēju ģimene ar ir atjaunota palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai vispārējā kārtībā 12. reģistrā no pieteicēju ģimenes reģistrācijas brīža, proti, no 29.11.1996. *(lietas 36. lapa).*

[9.5] Ar Komisijas 2009.gada 22.aprīļa lēmumu Pieteicēju ģimene tika izslēgta no 12.reģistra, pamatojoties uz likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 10.panta pirmās daļas 2.punktu *(lietas12.lapa).*

[9.6] Izskatot Pieteicēju apstrīdēšanas iesniegumu, ar Atbildētāja Lēmumu Komisijas lēmums atstāts negrozīts *(lietas 6.-8.lapa).*

[9.7] 2009.gada 11.novembrī Pieteicējs Administratīvajā rajona tiesā iesniedza pieteikumu par Atbildētāja Lēmuma atcelšanu *(lietas 3.-4.lapa).*

[10] Pārsūdzētais Lēmums pamatots ar likuma „Par palīdzību dzīvokļu jautājumu

risināšanā" 10.panta pirmās daļas 2.punktu, likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 13.panta pirmo daļu un otrās daļas 1.punktu. Lēmuma pieņemšanas pamatojums ir balstīts arī uz judikatūru, proti, Administratīvās apgabaltiesas 2008.gada 25.novembra spriedumu lietā Nr.A42465706.

[11] Saskaņā ar likuma „Par palīdzību dzīvokļu jautājumu risināšanā" 10.panta pirmās daļas 2.punktu persona tiek izslēgta no palīdzības reģistra, ja zuduši apstākļi, kuri bijuši par pamatu šīs personas reģistrēšanai attiecīgās palīdzības saņemšanai.

Tādejādi lietā vispirms ir jānoskaidro, kādi apstākļi bija par pamatu pieteicēju reģistrācijai palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanai.

[12] Kā izriet no lietas materiāliem pieteicēji tika reģistrēti palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanai saskaņā ar Noteikumu Nr.17 8.2.punktu.

Atbilstoši šai tiesību normai citu palīdzības veidu saņemšanai personas (ģimenes) reģistrē, ja dzīvoklī uz viena īres līguma pamata dzīvo un ir pierakstītas (reģistrētas) personas, kuras izveidojušas vairākas ģimenes.

No minētā kopsakarā ar lēmumu, uz kura pamata pieteicēji tika reģistrēti palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanai, ir secināms, ka pieteicēji tika reģistrēti palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanai, jo uz viena īres līguma pamata dzīvoklī dzīvoja pieteicēju ģimene, māte *G.K.* un brālis *A.K.*. Respektīvi, dzīvoklī uz viena īres līguma pamata dzīvoja personas, kuras izveidojušas vairākas ģimenes.

[13] Atbildētājs ir konstatējis, ka *G.K.* 2001.gada 15.maijā ir privatizējusi dzīvokli */adrese/* un secinājis, ka šāds apstāklis ir par pamatu pieteicēju izslēgšanai no reģistra palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanai, jo viņi dzīvokli vairs neīrē no pašvaldības, bet lieto mātes privatizētu dzīvokli.

Tādejādi ir jānoskaidro, vai tas apstāklis, ka dzīvoklis ir privatizēts, var par pamatu, lai pieteicējus izslēgtu no reģistra palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanai.

[14] Lietā nav strīda par to, ka *G.K.* ir privatizējusi dzīvokli */adrese/* likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta pirmās daļas 4.punktu privatizētā objekta īpašnieka (dzīvokļa īpašnieka) pienākums ir ievērot privatizētā objekta līdzšinējā valdītāja noslēgtos nomas vai īres līgumus un to termiņus, izņemot likumā paredzētos gadījumus.

Tādejādi, *G.K.*, pēc dzīvokļa īpašuma tiesību iegūšanas ir pienākums ievērot iepriekš noslēgto īres līgumu, kurā ir iekļauta arī pieteicēju ģimene. Proti, sākotnēji noslēgtais īres līgums ir spēkā attiecībā uz *G.K.* īpašumā esošo dzīvokli un viņai ir pienākums izmitināt viņas īpašumā šajā īres līgumā minētās personas.

Jau Administratīvajā rajona tiesa 2008. gada 9. septembra spriedumā lietā Nr.A42484008 A4840-08/18 nav secinājusi, ka būtu mainījušies tie apstākļi, uz kuru pamata pieteicēji tika reģistrēti reģistrā palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanā. Pieteicēji joprojām īrē dzīvokli, kurā uz viena īres līguma pamata dzīvo un ir reģistrētas vairākas ģimenes – *G.K.* kā dzīvokļa īpašniece, pieteicēju ģimene kā īrnieki un *A.K.* ģimene kā īrnieki.

Arī izskatot šo lietu, tiesa nekonstatē, ka būtu mainījušies tie apstākļi, uz kuru pamata pieteicēji tika reģistrēti reģistrā palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanā.

[15] Atbildētājs ir norādījis, ka ir mainījušies faktiskie apstākļi, proti, pieteicēji ir atteikušies no tiesībām privatizēt dzīvokli */adrese/*, un ir mainījušies arī tiesiskie apstākļi, proti, normatīvie akti pašlaik paredz sniegt pašvaldības palīdzību tikai tiem īrniekiem, kas dzīvo pašvaldības izīrētos dzīvokļos.

Ministru kabineta 1993.gada 23.novembra noteikumu Nr.17 „Par kārtību, kādā reģistrējamas personas (ģimenes) dzīvokļa jautājumu risināšanai paredzētās valsts un pašvaldību palīdzības saņemšanai" (turpmāk – Noteikumi Nr.17), kuri bija spēkā, kad pieteicēji tika uzņemti palīdzības dzīvokļa jautājumu risināšanā saņemšanas 12.reģistrā, 15.punkts paredzēja, ka no uzskaites grupas (grupām) palīdzības saņemšanai persona (ģimene) tiek izslēgta:

15.1. ja tā saņēmusi kādu no palīdzības veidiem (izņemot dzīvokļa pabalstu);

15.2. pēc personas (ģimenes) vēlēšanās;

15.3. ja tā ir zaudējusi tiesības saņemt palīdzību vai bijusi nelikumīgi reģistrēta palīdzības saņemšanai;

15.4. ja tā šo noteikumu 14.punktā noteiktajā termiņā nav atkārtoti iesniegusi apliecinošus dokumentus par tiesībām saņemt palīdzību.

Lietā nepastāv strīds, ka noteikumu 15.1., 15.2. un 15.4.punktā minētie apstākļi nebija iestājušies un ka pieteicējas bija likumīgi reģistrētas palīdzības saņemšanai.

Savukārt Noteikumu Nr.17 10.punkts paredzēja, ja persona (ģimene) pēdējo piecu gadu laikā ir pasliktinājusi dzīvošanas apstākļus (apmainot dzīvojamo telpu uz mazāku vai iemitinot tajā radiniekus, kuru iemitināšanai nepieciešama izīrētāja piekrišana), kā rezultātā ir radusies iespēja prasīt palīdzību dzīvokļa jautājuma risināšanai, tad palīdzības (izņemot dzīvokļa pabalsta) sniegšanu atliek.

Tādējādi noteikumos bija noteikts veids, kādā persona varēja pasliktināt dzīvošanas apstākļus – apmainot dzīvojamo telpu uz mazāku vai iemitinot tajā radiniekus, kuru iemitināšanai nepieciešama izīrētāja piekrišana.

No lietas materiāliem un Lēmuma tiesa nekonstatē, ka pieteicēji laikā no reģistrēšanās dienas palīdzības saņemšanai līdz likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" spēkā stāšanās dienai būtu apmainījuši dzīvojamo telpu uz mazāku vai iemitinājuši tajā radiniekus, kuru iemitināšanai nepieciešama izīrētāja piekrišana.

Tādējādi lietā nav konstatējams arī, ka pieteicēji bija zaudējuši tiesības saņemt palīdzību.

No minētā tiesa secina, ka laikā, kamēr bija spēkā likums „Par valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" un Noteikumi Nr.17 pašvaldībai nepastāvēja tiesisks pamats pieteicēju izslēgšanai no reģistra.

Saskaņā ar likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" Pārejas noteikumu 2.punktu personas, kuras līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai ir reģistrētas pašvaldībā valsts un pašvaldības palīdzības saņemšanai, netiek izslēgtas no pašvaldības palīdzības pretendentu sarakstiem, un tām ir tiesības šajā likumā noteiktajā kārtībā saņemt palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā, ievērojot attiecīgās pašvaldības domes (padomes) saistošajos noteikumos noteikto secību, bet, ja tāda nav noteikta, — reģistrācijas secībā.

Lai gan šobrīd tiesību normas neparedz sniegt palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā tām personām, kuras īrē privātīpašumā esošu dzīvokli, tiesas ieskatā šis apstāklis nevar būt pamats personu izslēgšanai no reģistra palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanai. Tiesa uzskata, ka no likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" pārejas noteikumu 2.punkta izriet, ka tās personas, kuras ir tiesiski iekļautas un atrodas reģistrā palīdzības saņemšanai, nevar tikt izslēgtas no palīdzības reģistra arī gadījumā, ja šo personu tiesiskā situācija neatbilst spēkā esošā likuma un pašvaldības normatīvo aktu regulējumam.

Pieteicēji 2002.gadā uz šīs tiesību normas pamata netika izslēgti no reģistra palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanai, lai gan jau pirms 2001.gada 15.maijā pieteicēji bija nodevuši savas dzīvokļa */adrese/* privatizācijas tiesības *G.K.* Tiesa konstatē, ka uz likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" jau bija mainījušies faktiskie apstākļi, tomēr pieteicēji nebija izslēgti no 12.reģistra. Turklāt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta (turpmāk arī – Senāts) praksē ir arī atzīts, ja persona īrētā dzīvoklī iemitinājusies kā īrnieka ģimenes loceklis, tad pēc dzīvokļa privatizācijas, ja dzīvokli privatizē kāds no ģimenes, tā saglabā ģimenes locekļa statusu un tiesības turpināt lietot dzīvokli. Turklāt dzīvokļa īpašnieka un minēto ģimenes locekļu attiecībām šādā gadījumā nav piemērojams īres tiesisko attiecību regulējums *(sk. Senāta 2005.gada 1.jūnija spriedumu lietā Nr.SKC-361/2005 un 2006.gada 30.maija sprieduma lietā Nr.SKA-232/2006 12.2.punktu).*

Likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 10.panta pirmās daļas 2.punkts gan Lēmuma pieņemšanas brīdī spēkā esošajā redakcijā, gan šobrīd noteic, ka persona tiek izslēgta no palīdzības reģistra, ja zuduši apstākļi, kuri bijuši par pamatu šīs personas reģistrēšanai attiecīgās palīdzības saņemšanai.

Arī pašlaik lietā nav konstatējams, ka būtu zuduši apstākļi, kas bija par pamatu pieteicēju

iekļaušanai 12. reģistrā, jo ir mainījies tikai dzīvokļa statuss, tomēr nav zuduši apstākļi, kuri bija par pamatu Pieteicēju ģimenes iekļaušanai palīdzības reģistrā un līdz šim laikam Pieteicēju sadzīves un ģimenes apstākļi nav mainījušies.

Tādējādi tiesas ieskatā pieteicēju reģistrācija šajā reģistrā ir saglabājama. Tiesas ieskatā izslēgt no reģistra palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanai pieteicēju ģimeni var tikai tad, kad ir konstatējami tādi faktiskie apstākļi, kuri ir paredzēti materiālo tiesību normās.

[16] Konkrētajā gadījumā tiesību normas, uz kuru pamata pieteicēji tika reģistrēti palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanai nenoteica, ka reģistrā tiek reģistrētas tikai tās personas, kuras ir noslēgušas īres līgumu par pašvaldības īpašumā esoša dzīvokļa īri. Tādejādi, konstatējot, ka personas dzīvo privatizētā dzīvoklī, bet faktiski tajā dzīvo uz ar pašvaldību noslēgta īres līguma pamata, nav konstatējama faktisko apstākļu maiņa, ja šajā dzīvoklī joprojām dzīvo vairākas ģimenes.

[17] Kā izriet no lietas faktiskajiem apstākļiem, atbildētājs līdz 2002.gada 1.janvārim (likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" spēkā stāšanās dienai) nebija pieņēmis lēmumu par pieteicēju ģimenes izslēgšanu no palīdzības dzīvokļa jautājumu risināšanā saņemšanas 12.reģistra, kaut fakts par dzīvokļa privatizāciju Rīgas pilsētas pašvaldībai bija zināms jau 2001.gada 15.maijā. Tāpat, kā secināms no pieteicēju paskaidrojumiem, Rīgas pilsētas pašvaldība neko nav darījusi, lai pieteicējus izslēgtu no 12.reģistra līdz pat 2007.gada 30. oktobrim, kad pieteicēji no šī reģistra tika izslēgti pirmo reizi, turklāt katru gadu pieteicējiem ir sūtīti paziņojumi par kārtas numuru reģistrā.

No Satversmes 1. panta – kurš atzīstams par vienu no Latvijas Republikas kā demokrātiskas un tiesiskas valsts stūrakmeņiem – izrietošo principu uzdevums ir nodrošināt to, ka citas tiesību normas, arī Satversmē ietvertās, tiek piemērotas pareizi un to piemērošana, kā arī piemērošanas rezultāts pilnībā atbilst tiesiskas valsts prasībām. Piemēram, ne Satversmes 1. pants, ne arī 105. pants neliedz likumdevējam izdarīt pastāvošajā tiesiskajā regulējumā tādus grozījumus, kuri atbilst Satversmei. Tomēr demokrātiskā un tiesiskā valstī tiesiskās paļāvības princips prasa, lai, izdarot šādus grozījumus, tiktu paredzēta saudzējoša pāreja uz jauno regulējumu *(sk. Satversmes tiesas sprieduma lietā Nr. 2005–12–0103, 24. punktu)*.

Mainot tiesisko regulējumu, kādā tiek sniegta palīdzība dzīvokļa jautājumu risināšanai (ar 2001.gada 6.decembra likuma „Par pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" (sākotnējais šā likuma nosaukums) stāšanos spēkā spēku zaudēja 1993.gada 11.maija likums „Par valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" un tam pakārtotie Ministru kabineta noteikumi), likumdevējs paredzēja, ka tiek saglabāta to personu reģistrācija palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanai, kas ir reģistrētas pirms jaunā likuma stāšanās spēkā. Tādejādi likumdevējs ar pārejas noteikumiem ir ievērojis tiesiskās paļāvības principu. Proti, ja arī jaunā tiesību norma vairs neparedz kādu konkrētu palīdzības veidu, bet persona ir reģistrēta šīs palīdzības saņemšanai uz spēku zaudējušas tiesību normas pamata – valsts garantē personai tiesības saņemt palīdzību, saglabājot reģistrāciju palīdzības saņemšanai. Tādā veidā valsts aizsargāja personas tiesisko paļāvību, ka tās reģistrācija palīdzības saņemšanas reģistrā agrāk vai vēlāk dos iespēju personai saņemt tai apsolīto palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā.

Tiesa, izvērtējot faktiskos apstākļus, uzskata, ka izskatāmajā gadījumā pieteicējiem ir veidojusies tiesiskā paļāvība, kas šajā gadījumā ir aizsargājama.

[18] Atbildētājs ir norādījis, ka atšķirībā no apstākļiem, kad Administratīvajā rajona tiesa 2008. gada 9. septembra spriedumā lietā Nr.A42484008 A4840-08/18 nolēma atcelt Rīgas domes Komunālā departamenta 2008. gada 2. janvāra lēmumu Nr.DK-08-16-ap par pieteicēju izslēgšanu no 12. reģistra un pieteicēji tika atjaunoti šajā reģistrā, ir mainījusies judikatūra, proti, Administratīvā apgabaltiesa 2008.gada 25.novembrī, izskatot administratīvo lietu Nr.A42465706, AA43-1288-08/17, kas bija ierosināta pēc pieteikuma par Rīgas domes Komunālā departamenta lēmuma atcelšanu, sakarā ar Rīgas domes Komunālā departamenta apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas spriedumu, nosprieda noraidīt pieteikumu par Rīgas domes

Komunālā departamenta lēmuma atcelšanu, motivējot to, ka likuma „Par valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā", kurš bija spēkā laikā, kad pieteicēji minētajā lietā reģistrēja pašvaldības palīdzības saņemšanai, 1.pants noteica, ka personas ir tiesīgas saņemt valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā neatkarīgi no tā, kā īpašumā ir māja vai dzīvoklis, kurā minētā persona dzīvo. Tomēr Administratīvā apgabaltiesas ieskatā Noteikumu 8.2.punktā paredzētais palīdzības veids, nevar tikt attiecināts uz gadījumiem, kad persona pati atteikusies no tiesībām privatizēt dzīvokli par labu citai personai un pēc tam no šīs personas īrē dzīvojamo telpu. Administratīvā apgabaltiesa ir secinājusi, ka pašvaldība pamatoti atzinusi, ka zudis pamats, uz kuru pieteicējs reģistrēts palīdzības saņemšanai.

Izvērtējot Atbildētāja minēto argumentu, tiesa arī konstatē, ka Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2010.gada 7.oktobra spriedumā lietā SKA-393/2010 (Nr.A42615407) arī ir nonācis pie līdzīga secinājuma jautājumā par dzīvokļa privatizāciju un par piešķiramo palīdzību, kā Administratīvā apgabaltiesa iepriekš minētajā spriedumā. Tomēr tiesa norāda, ka katrā atsevišķā lietā faktiskie apstākļi var atšķirties (Senāta izskatītajā lietā faktiskie apstākļi atšķiras no šīs lietas), līdz ar to tiesas izdarītais gala secinājums arī var būt atšķirīgs.

Tiesa konstatē, ka privatizējot dzīvokli kā kopīpašumu persona, var gūt zināmu labumu, proti, vēlāk to visiem kopīpašniekiem pārdodot un tādējādi iegūstot finanšu līdzekļus, kas varētu palīdzēt iegūt lielāku vai atsevišķu dzīvojamo platību. Tomēr šāds secinājums ir tikai pieņēmums, jo iespējas šādi rīkoties ir atkarīgas no daudziem citiem blakus apstākļiem, kurus iepriekš nav iespējams paredzēt.

Tiesa arī konstatē, ka pašlaik judikatūrā nav vienotas atziņas, kā šādas situācijas ir risināmas, piemēram, tās pašas Administratīvā apgabaltiesa 2010.gada 1.jūlijā, izskatot administratīvo lietu Nr.A42453308 (AA43-0926-10/2) ir lēmusi pretēji atbildētāja norādītajam. Turklāt Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments, kas administratīvajās lietās ir augstākā tiesu instance, vairākās lietās ir atzinis, ka dzīvokļa privatizācija, ja nemainās citi apstākļi, nevar būt pamats izslēgšanai no 12.reģistra. Proti, šai lietai pēc faktiskajiem apstākļiem līdzīgā lietā Senāts ar 2010.gada 11.novembra spriedumu ir atzinis, ka: „skatot šo situāciju no sociālās palīdzības mērķa sasniegšanas viedokļa, tās ģimenes situācija, kura nav ieguvusi dzīvokli īpašumā, nav uzlabojusies, tā paliek nemainīga neatkarīgi no tā, vai otra ģimene ir vai nav ieguvusi dzīvokli īpašumā. Arī skatoties no pašvaldības viedokļa, nav atšķirības, vai viena ģimene iegūst dzīvokli īpašumā, – kā pirms, tā pēc privatizācijas faktiski pastāv divas ģimenes, kurām abām ir nepieciešamas dzīvojamās telpas, un ar esošajām telpām (privatizētām vai neprivatizētām) pietiek tikai vienai no tām. Minētā iemesla dēļ šajā situācijā, kad vienās dzīvojamās telpās jau bija izveidojušās divas ģimenes, nav pamata uzskatīt, ka līdz ar privatizāciju abu ģimeņu situācija būtu uzlabojusies. Tādēļ noteikumu Nr.17 8.2.apakšpunkta ietvaros ģimene, kas privatizēto dzīvokli nav ieguvusi īpašumā, ir tiesīga turpināt pretendēt uz pašvaldības palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā, ja vien nezūd citi apstākļi, kas bija pamats viņas reģistrācijai palīdzības saņemšanai" *(skat. lietā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2010.gada 11.novembra spriedumu lietā 521/2010 (Nr.A42600407) [11] punktu)*.

[19] Ņemot vērā to, ka nav zuduši apstākļi, kuri bijuši par pamatu pieteicēju reģistrēšanai palīdzības saņemšanai, tiesa atzīst, ka pārsūdzētais Lēmums nav tiesisks administratīvais akts un ir atceļams. Līdz ar to ar šā Lēmuma atcelšanu atjaunojama iepriekšējā situācija un pieteicējiem saglabājama reģistrācija palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanai 12.reģistrā.

[20] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Tiesa konstatē, ka *A.B.* valsts nodevu LVL 20,00 (divdesmit latu) apmērā par pieteikumu par lietas ierosināšanu tiesā ir samaksājis 2009.gada 11.novembrī *(lietas 5.lapa)*. Tā kā pieteicēju pieteikums ir apmierināms pilnībā, tad no atbildētāja par labu *A.B.* ir piespriežama viņa samaksātā valsts nodeva.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panata pirmo daļu, 246.-251. pantu un 253.panta pirmo daļu, un 289. –291. pantu, tiesa

nosprieda:

A.B., V.B. un *P.B.* pieteikumu par Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta 2009.gada 30.oktobra lēmuma Nr.DK-09-20474 ap atcelšanu **apmierināt.**

Atcelt Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta 2009.gada 30.oktobra lēmuma Nr.DK-09-20474 ap ar tā pieņemšanas dienu.

Piespriest no Rīgas pašvaldības par labu *A.B.* viņa samaksāto valsts nodevu Ls 20,00 (divdesmit latu) apmērā.

Tiesas spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Spriedums sastādīts 2010.gada 29.novembrī.

Tiesnesis /paraksts/ Dz.Melbārdis

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnesis _____ Dz.Melbārdis
Rīgā, 2010.gada 29.novembrī